

## การส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์

### องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาด จังหวัดตรัง

ในปี 2529 ประชาชนกลุ่มหนึ่งในตำบลหนองตาดได้ระดมทุนจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์บ้านนาขึ้น เพื่อแก้ปัญหาเรื่องการกู้เงินนอกระบบของคนในชุมชนซึ่งคิดอัตราดอกเบี้ยสูงถึงร้อยละ 20 บาทต่อเดือน ส่งผลให้ประชาชนมีหนี้สินเพิ่มมากขึ้นจากดอกเบี้ยที่ทวีคูณขึ้นเรื่อยๆ แต่ว่าการดำเนินงานของกลุ่มกลับไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากมีปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการที่ไม่เป็นระบบโดยเฉพาะการทำบัญชีที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ และการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกภายในกลุ่มไม่ชัดเจน ทำให้การดำเนินงานของกลุ่มไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้จำนวนสมาชิกน้อยลงและเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกและไม่สามารถแก้ปัญหาการกู้เงินนอกระบบได้ อบต.หนองตาดได้ทราบว่าชุมชนมีพื้นฐานในการรวมกลุ่มกันดีแล้ว เพียงแต่ขาดความรู้ในการบริหารจัดการให้กลุ่มทำงานประสบความสำเร็จ จึงเห็นควรให้หาแนวทางช่วยเหลือให้ชุมชนได้เรียนรู้เพื่อพึ่งพาตนเองต่อไปได้ในระยะยาว

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน  
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมืองตรัง

จังหวัด: ตรัง

ประชากร: 5,497 คน

พื้นที่: 53.27 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :  
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

### วิถีใหม่

ในปี 2542 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาดได้จัดตั้ง "การส่งเสริมประสิทธิภาพ การบริการจัดการกลุ่มออมทรัพย์" ขึ้นเพื่อให้คำแนะนำด้านการบริหารจัดการแก่คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์บ้านนาซึ่งจะส่งผลให้กลุ่มสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเข้มแข็งยิ่งขึ้น เนื่องจากกลุ่มออมทรัพย์บ้านนาเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน

### ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. จัดประชุมประชาคมตำบลเพื่อให้ประชาชนเสนอแนะความต้องการมายังอบต.จนกระทั่งได้ข้อสรุปว่าความต้องการเร่งด่วนสำคัญประการหนึ่งคือต้องการให้อบต.สนับสนุนโครงการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาการพึ่งพิงทุนนอกระบบ
2. อบต.จัดสรรเงินจำนวน 20,000 บาท เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนแก่กลุ่มออมทรัพย์ และจัดสรรเงินจำนวน 100,000 บาท เพื่อสนับสนุนกิจกรรมกลุ่มอาชีพที่เป็นเครือข่าย กลุ่มละ 10,000 บาท จำนวน 10 กลุ่ม
3. จัดฝึกอบรมความรู้ด้านบัญชีและการจัดการบริหารกลุ่มออมทรัพย์แก่คณะกรรมการบริหารกลุ่มและสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์บ้านนาเพื่อให้สามารถบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยอบต.เป็นหน่วยประสานงานกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตรังในการจัดฝึกอบรม
4. กลุ่มออมทรัพย์มีฐานะทางการเงินเข้มแข็งมากขึ้น ปัจจุบันมีเงินทุนหมุนเวียนประมาณ 1,800,000 บาท มีสมาชิกในตำบลประมาณ 500 คน

## การระดมทรัพยากร

### ค่าใช้จ่าย/ การลงทุน

- อบต.สนับสนุนเงินงบประมาณเป็นเงินจำนวน 120,000 บาท
  - เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนให้แก่กลุ่มออมทรัพย์จำนวน 20,000 บาท
  - เพื่อสนับสนุนกิจกรรมกลุ่มอาชีพที่เป็นเครือข่ายจำนวน 10 กลุ่ม กลุ่มละ 10,000 บาท
  - เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอบรมความรู้เรื่องการทำบัญชี

### การระดมทุน

-การจัดระดมทุนจากสมาชิกกลุ่มด้วยการระดมหุ้นหุ้นละ.....บาท จำนวน.....หุ้น ได้เงินทุนเพื่อใช้เป็นเงินหมุนเวียนให้สมาชิกได้กู้ยืมเป็นเงินประมาณ 1,800,000 บาท

### บุคลากร

1. วิทยากรจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตรังทำหน้าที่ฝึกอบรมให้ความรู้ คำแนะนำในการทำบัญชี จำนวน 2 คน ใช้ระยะเวลา 1 วัน และอบรมเรื่องการบริหารงานแบบคณะกรรมการ จำนวน 1 คน ใช้ระยะเวลา 1 วัน

## ขั้นตอนในการดำเนินการ

| วัน เดือน ปี | กิจกรรม                                                                                                                                                                                                                                                | ผู้รับผิดชอบ                                                         |
|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| 2542         | -อบต.ร่วมกับผู้นำท้องถิ่นและประชาชนจัดทำเวทีประชาคมตำบลขึ้นเพื่อรับฟังปัญหาของประชาชน                                                                                                                                                                  | -อบต./ ผู้นำท้องถิ่น                                                 |
|              | -อบต.พิจารณาปัญหา ความต้องการของประชาชนพบว่าประเด็นปัญหาหนึ่งที่ประชาชนต้องการแก้ไขคือการขอสนับสนุนงบประมาณและการให้ความรู้ คำแนะนำ แก่กลุ่มออมทรัพย์บ้านนา                                                                                            | -อบต.                                                                |
| 2542         | -อบต.นำข้อเสนอของกลุ่มเข้าที่ประชุมสภาอบต.เพื่อขออนุมัติงบประมาณสนับสนุน                                                                                                                                                                               | -สภาอบต.                                                             |
|              | -ที่ประชุมสภาอบต. มีมติเสียงข้างมากเป็นเอกฉันท์ให้สนับสนุนเงินงบประมาณให้กลุ่มออมทรัพย์บ้านนา เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนจำนวน 20,000 บาท และสนับสนุนเงิน 100,000 บาท แก่กลุ่มอาชีพที่เป็นเครือข่ายของกลุ่มออมทรัพย์จำนวน 10 กลุ่ม กลุ่มละ 10,000 บาท | -สภาอบต.                                                             |
| 2542         | อบต.ประสานความร่วมมือไปยังสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตรังเพื่อขอสนับสนุนบุคลากรจำนวน 2 คน มาให้ความรู้ในเรื่องการจัดทำระบบบัญชีแก่สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์บ้านนาและการบริหารงานรูปแบบคณะกรรมการ                                                              | -อบต.                                                                |
| 2542         | -สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์บ้านนานำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาใช้บริหารจัดการระบบบัญชีของกลุ่มและมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้แก่คณะกรรมการบริหารกลุ่มอย่างมีระบบมากยิ่งขึ้น                                                                                      | ค ณ ะ ก ร ร ม ก า ร<br>บริหารและสมาชิก<br>กลุ่ม ออม ทรัพย์<br>บ้านนา |

## หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

--หน่วยงาน/องค์กร--      --บทบาทความร่วมมือ--

สำนักงานพัฒนาชุมชน      ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนในการจัดหาวิทยากรฝึกอบรมและให้คำแนะนำ  
จังหวัดตรัง      ความรู้แก่กลุ่มออมทรัพย์ จำนวน 2 คน

## ประเมินผลความสำเร็จ

### ก่อนดำเนินการ

1. การบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์ไม่เป็นระบบเนื่องจากคณะกรรมการกลุ่มไม่มีความรู้ในเรื่องการทำบัญชีและการบริหารงานแบบคณะกรรมการส่งผลให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพและจำนวนสมาชิกลดน้อยลง
2. เงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มออมทรัพย์บ้านนามีจำนวนน้อยดังนั้นจึงไม่สามารถขยายกิจกรรมเครือข่ายส่งเสริมอาชีพมากนัก มีเพียง 8 กลุ่มเท่านั้น
3. ประชาชนในพื้นที่กู้เงินจากนายทุนซึ่งคิดอัตราดอกเบี้ยสูงถึงละ 20 ต่อเดือน จึงประสบปัญหาหนี้สินล้นพ้นตัวเพราะรายได้จากการทำการเกษตรไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในแต่ละเดือน

### หลังดำเนินการ

1. คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ได้เรียนรู้ระบบการบริหารงานและการทำบัญชีที่มีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบได้ ส่งผลให้กลุ่มออมทรัพย์บ้านนามีความเข้มแข็งยิ่งขึ้นและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นประมาณ 500 คน
2. กลุ่มออมทรัพย์บ้านนามีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้นประมาณ 1,800,000 บาท ทำให้สามารถขยายกิจกรรมเครือข่ายในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเพิ่มขึ้นอีก 11 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 19 กลุ่ม ทำให้สมาชิกกลุ่มมีอาชีพเพิ่มขึ้น
3. ประชาชนในพื้นที่สามารถกู้เงินจากกลุ่มออมทรัพย์บ้านนามีอัตราดอกเบี้ยที่ค่อนข้างต่ำเพียงร้อยละ 2.5 ต่อเดือน

## อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

| อุปสรรค                                                                                         | การแก้ไขปัญหา                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ในระยะแรกสมาชิกบางคนไม่เข้าใจวิธีการทำบัญชีที่ทางพัฒนาชุมชนจังหวัดตรังมาดำเนินการอบรมความรู้ให้ | สมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจการทำบัญชีเป็นอย่างดีสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับการอบรมให้แก่ผู้ที่ยังไม่เข้าใจอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสมาชิกเหล่านี้ต้องอาศัยการปรับตัวระยะหนึ่งจะสามารถทำบัญชีได้อย่างเป็นระบบ |

## ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การให้ความร่วมมือของสมาชิกกลุ่มและประชาชนในท้องถิ่นซึ่งพร้อมที่จะเรียนรู้วิทยาการใหม่ๆ สามารถพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้ รวมทั้งการสนับสนุนในด้านงบประมาณและการอบรมความรู้ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การบริหารงานของกลุ่มออมทรัพย์พัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

## ความยั่งยืนในการดำเนินการ

การดำเนินงานโครงการกลุ่มออมทรัพย์บ้านนาจะมีความยั่งยืนต่อไปเนื่องจากอบต.หนองตรุดได้กำหนดภารกิจในการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์และกลุ่มอาชีพนี้มีการกำหนดข้อบัญญัติของท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนงบประมาณด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนต่อไป

## แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายสมบัติ ผลประยูร  
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล  
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตรุด  
ที่อยู่ : 22/1 หมู่ที่ 7 ตำบลหนองตรุด อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง  
โทรศัพท์ : (075) 216-322

ชื่อ-นามสกุล : นายสังเวียน เพ็ชรน้อย  
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล  
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตรุด  
ที่อยู่ : 22/1 หมู่ที่ 7 ตำบลหนองตรุด อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง  
โทรศัพท์ : (075) 216-322

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2542

|                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ประเภทของ<br>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น | องค์การบริหารส่วนตำบล                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| สถานที่ตั้ง                           | 22/1 หมู่ที่ 7 ตำบลหนองตรุด อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง 92000                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| ขนาดพื้นที่                           | 53.27 ตารางกิโลเมตร                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| งบประมาณรายจ่าย                       | 1,035,260 บาท (ปีงบประมาณ 2542)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| งบประมาณรายได้                        | 2,392,435 บาท (ปีงบประมาณ 2542)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| จำนวนพนักงานและลูกจ้าง                | 9 คน<br>4 คน<br>3 คน พนักงานท้องถิ่น<br>2 คน ลูกจ้างประจำ                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| จำนวนประชากร                          | 5,434 คน                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| จำนวนครัวเรือน                        | 1,120 ครัวเรือน                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| ลักษณะของเมืองและ<br>วิถีชีวิตประชาคม | สภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศบางส่วนเป็นที่ราบลุ่ม<br>บางส่วนมีลักษณะเป็นเนินสูงๆ ต่ำๆ ประชากรในตำบลประกอบ<br>อาชีพรับจ้าง ทำสวนยางพารา ค้าขาย ทำนา และปลูกผักผลไม้<br>ความสัมพันธ์ของประชากรในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กันแบบ<br>เครือญาติ มีความรักและสามัคคีกันซึ่งเป็นเอกลักษณ์ทำให้เกิด<br>การสร้างความร่วมมือในการทำงานของตำบลให้เกิดขึ้นได้โดยง่าย |